

Povijest i razvoj europskih međunarodnih nogometnih klupskih natjecanja

---

Dabić, Matej

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Kinesiology Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Kineziološki fakultet Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:265:559795>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Kinesiology Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Kineziološki fakultet Osijek
Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Matej Dabić

**POVIJEST I RAZVOJ EUROPSKIH MEĐUNARODNIH
NOGOMETNIH KLUPSKIH NATJECANJA**

Završni rad

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Kineziološki fakultet Osijek
Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Matej Dabić

**POVIJEST I RAZVOJ EUROPSKIH MEĐUNARODNIH
NOGOMETNIH KLUPSKIH NATJECANJA**

Završni rad

JMBAG: 0267045518

e- mail: matej.dabic00@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Damir Matanović

Sumentor : dr. sc. Pavao Nujić

Osijek, 2023.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Kinesiology Osijek

University undergraduate study of Kinesiology

Matej Dabić

**HISTORY OF INTERNATIONAL CLUB COMPETITIONS
AND PARTICIPATION OF CROATIAN CLUBS IN EUROPE**

Undergraduate thesis

Osijek, 2023.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

- Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je   **Završni**   (navesti vrstu rada: završni / diplomski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
- Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Kineziološkog fakulteta Osijek, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju „Narodne novine“ broj 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07.-Odluka USRH, 46/07., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14.-Odluka USRH, 60/15.-Odluka USRH i 131/17.).
- Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Matej Dabić

JMBAG: 0267045518

Službeni e-mail: mdabic@kifos.hr

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologije

Naslov rada: Povijest i razvoj europskih međunarodnih nogometnih klupskih natjecanja

Mentor/mentorica završnog / diplomskog rada: prof. dr. sc. Damir Matanović

U Osijeku   **2023.**   godine

Potpis

Povijest i razvoj europskih međunarodnih nogometnih klupskih natjecanja

SAŽETAK

Cilj ovog završnog rada je pružiti pregled i analizu ključnih međunarodnih nogometnih natjecanja, s posebnim naglaskom na UEFA natjecanja te sudjelovanje hrvatskih klubova u njima. U uvodnom dijelu rada daje se pregled teme ističući važnost međunarodnih natjecanja u nogometu te njihovu ulogu u popularizaciji ovog sporta diljem svijeta. Nadalje, u drugom dijelu rada analiziraju se UEFA natjecanja. Opisuje se UEFA Superkup, natjecanje između osvajača Lige prvaka i Europske lige. Zatim se pruža pregled Europskog kupa / Lige prvaka, s posebnim naglaskom na sudjelovanje hrvatskih klubova. Također, obrađuju se Kup UEFA/Europska Liga, Konferencijska liga, Kup regija, Liga Prvaka mladih i Ženska Liga Prvaka. U trećem dijelu rada razmatraju se ostala relevantna međunarodna nogometna natjecanja. Detaljno su opisani Intertoto kup, UEFA Kup pobjednika kupova, Kup velesajamskih gradova, Balkanski kup i Mitropa kup.

Ključne riječi:

FIFA, UEFA, klupska natjecanja, hrvatski klubovi, nogomet

History and development of European international football club competitions

ABSTRACT

The aim of this final paper is to provide an overview and analysis of key international football competitions, with a special emphasis on UEFA competitions and the participation of Croatian clubs in them. In the introductory part of the paper, an overview of the topic is given, highlighting the importance of international football competitions and their role in the popularization of this sport around the world. Furthermore, in the second part of the paper, UEFA competitions are analyzed. It describes the UEFA Super Cup, a competition between the winners of the Champions League and the Europa League. Then there is an overview of the European Cup / Champions League, with special emphasis on the participation of Croatian clubs. Also, the UEFA Cup/Europa League, Conference League, Regional Cup, Youth Champions League and Women's Champions League are processed. In the third part of the paper, other relevant international football competitions are considered. The Intertoto Cup, UEFA Cup Winners' Cup, Fair Cities Cup, Balkan Cup and Mitropa Cup are described in detail.

Keywords: FIFA, UEFA, club competitions, Croatian clubs, football

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. EUROPSKA KLUPSKA NATJECANJA	3
2.1 Mitropa kup	3
2.2 Europski kup / Liga Prvaka	4
2.2.1 Hrvatski klubovi u Europskom kupu / Ligi Prvaka	6
2.3 Balkanski kup	10
2.4 Kup velesajamskih gradova	10
2.5 UEFA Kup pobjednika kupova	10
2.6 Intertoto kup	11
2.7 Kup UEFA/Europska Liga	12
2.8 UEFA Superkup	17
2.9 Kup regija	19
2.10 Ženska Liga Prvaka	20
2.11 Liga Prvaka mladih	20
2.12 Konferencijska liga	21
3. ZAKLJUČAK	22
4. LITERATURA	24

1. UVOD

Antički Grci su se već u 4. st. pr. Kr. bavili igrama s loptom poput epyskirosa ili phaininde, koje su možda više nalikovale današnjem ragbiju ili američkom nogometu, a koje su kasnije preuzeli Rimljani pod imenom harpastum. U ovim igrama, koje su opisane kao puno dodavanja i rušenja suparničkih igrača, nije precizno navedeno koriste li se noge ili ruke. U svakoj momčadi bilo je minimalno pet igrača, a igre se povezuju čak i s Aleksandrom Makedonskim. Postoje tragovi da su se ovakve igre možda igrale i na području današnje Hrvatske, što potvrđuje nadgrobna stela s prikazom dječaka koji drži predmet nalik nogometnoj lopti (Craig, 2002; Harris, 1972; Sanader, 2008).

Nogometu slične igre nalaze se i u Aziji, poput kineske igre Tsu' Chu iz 3. i 2. st. pr. Kr., te japanske igre kemari, koja se i danas igra za turističke svrhe. U srednjem vijeku, igra s loptom, koja je bila nasljednik rimskog harpastuma, prvi put je spomenuta u "Historia Brittonum" iz 828. godine. Normandi su igrali igru La soule, koja je prvi put opisana u 12. st., a moglo je sudjelovati i do 200 ljudi. Sredinom 14. stoljeća, u Francuskoj, Engleskoj i Škotskoj, zabranjivale su se igre s loptom, ali to nije utjecalo na popularnost La soule. U Firenci, od Sveta tri kralja do korizme, odigrala bi se utakmica Calcio storico fiorentino, koju su igrali mladi aristokrati i koja je često završavala s teškim ozljedama. Sličnu verziju nogometa imali su Dubrovčani, što dokazuje natpis na zidu crkve sv. Roka iz 1597. godine (Guttmann i Thompson, 2001; Wilkis, 2002).

Varijacije nogometa razvijale su se uglavnom u obrazovnim ustanovama, ali neobjavljuvanje pravila i geografske barijere ograničile su šire uključivanje. S vremenom, igra je evoluirala s fokusa na snagu na vještinu, vodeći do formaliziranja pravila, kao što su "Cambridge Rules" iz 1848. i pravila postavljena od strane Sheffield FC 1857. i Uppingham School 1862. Usprkos uspostavljanju ovih pravila, nisu bila jednako primjenjivana (Harvey, 2005). Potreba za usklađenim pravilima dovela je do osnivanja nogometnog saveza (FA) 1863., a prva službena utakmica odigrana je iste godine (Harvey, 2005). FA je kasnije standardizirao pravila, uključujući smanjenje broja igrača s 15 na 11 i objedinjavanje različitih pravilnika o igri 1877. (Harvey, 2005). FA je potom utjecao na osnivanje nacionalnih saveza širom svijeta, kao i međunarodnih nogometnih organizacija IFAB (1886.) i FIFA (1904.) (Harvey, 2005). FIFA danas okuplja 211 članova i organizira Svjetsko prvenstvo svake četiri godine (Harvey, 2005). Kontinentalne nogometne organizacije također su osnovane i organiziraju vlastita prvenstva (Harvey, 2005). Nogomet se danas smatra najpopularnijom igrom na svijetu, donosi veliku zaradu svim uključenima i utječe na svakodnevni život (Harvey, 2005).

Prema Frntiću (1983), nogometne aktivnosti započele su u Hrvatskoj u 19. stoljeću, s prvim zabilježenim utakmicama koje su uključivale domaće radnike 1888. godine. Ubrzo je uslijedilo formiranje klubova, a prvi od njih, Hrvatski Akademski Sportski Klub (HAŠK), osnovan je u Zagrebu 1903. godine (Kudrna-Guci, 1961). Istaknuta etapa u ranom razvoju hrvatskog nogometa bila je osnivanje Nogometne sekcije Hrvatskog športskog saveza 1912. godine (Giacometti, 2017). Ta sekcija kasnije postaje Hrvatski nogometni savez, koji je formalno osnovan uoči Drugog svjetskog rata, ali je obustavio svoje operacije do 1991. (Giacometti, 2017). U vrijeme postojanja Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, hrvatski klubovi su nastupali unutar jugoslavenskih liga, s Dinamom iz Zagreba i Hajdukom iz Splita kao ključnim igračima. Frntić (1983) naglašava da hrvatski nogomet ima bogatu tradiciju koja je integralni dio nacionalne povijesti.

Challenge Cup, koji je 1897. godine u Beču osmislio John Gramlich, bilo je prvo europsko nogometno natjecanje i bilo je otvoreno za sve klubove koji se nalaze u Austro-Ugarskom Carstvu. Unatoč tome što su se nalazili unutar istog carstva, klubovi iz Austrije i Mađarske ne bi se susreli u normalnim ligaškim okolnostima, pa je Challenge Cup pružio priliku da se suprotstave najboljima koje je druga zemlja mogla ponuditi na turniru u stilu nokauta. Austrijski klubovi bili su dominantni, osvojivši devet od deset naslova koji su bili u borbi, prepustivši preostali jedan mađarskom klubu Fernandezu Vadosu (rssf.org)¹.

Dok je Challenge Cup prestao postojati 1911., smatra se pretečom prvog pravog paneuropskog nogometnog turnira, Mitropa Cupa. Nakon Prvog svjetskog rata i raspada Austro-Ugarskog Carstva, paneuropski nogomet je stavljen na stranu dok se Europa obnavljala. U pozadini se počela oblikovati ideja o paneuropskom kup natjecanju (Vonnard, 2021).

Posljednji veliki europski turnir prije utemeljenja Europskog kupa bio je Latinski kup, koji je započeo neposredno nakon Drugog svjetskog rata 1949. Međutim, Latinski kup je u popularnosti prestigao Europski kup. Stvaranje Campeonato de Campeones, prethodnika Copa Libertadores, 1948. godine poslužilo je kao inspiracija francuskim novinarima Jacquesu Ferranu i Gabrielu Hanot-u da osnuju Europski kup. Na kongresu UEFA-e u ožujku 1955. prijedlog je pokrenut i nakon njegovog odobrenja, Europski kup trebao je započeti svoju inauguralnu sezonu u sezoni 1955.-1956 (Vonnard, 2021).

Dinamo Zagreb, osnovan 1911., postao je sila u hrvatskom i europskom nogometu. Pored domaćih uspjeha, 1967. osvojili su Kup velesajamskih gradova, a često su bili učesnici

---

¹Austrija/Habsburška Monarhija - Challenge Cup 1897.-1911 - <https://www.rssf.org/tableso/oost-habs-challenge.html>

grupnih faza Lige prvaka i Europa lige, dosegivši četvrtfinale u sezoni 2019/2020 (gnkdinamo.hr). Hajduk Split, s međunarodnim nastupima od 1967., dosegao je vrhunac plasiranjem u četvrtfinale Lige prvaka 1994./95. (hajduk.hr). HNK Rijeka se istaknula pobjedama kao što je ona nad Real Madridom 1984. i ulascima u grupne faze Europa lige (nk-rijeka.hr). NK Osijek, unatoč oscilacijama, bilježi zapažene pobjede, uključujući one protiv Anderlechta 1998. i PSV-a 2017. (Kerže, 2007). Cibalia i Hrvatski dragovoljac imali su skromnije europske izlete, dok je Inter-Zaprešić 2004. ostvario značajan nastup protiv Crvene Zvezde (inter.hr). Kamen Ingrad i Lokomotiva također su imali europske nastupe, dok su drugi klubovi poput Segeste, Šibenika i Slaven Belupa također sudjelovali u europskim natjecanjima.

Cilj ovoga rada je prikazati povijest i razvoj europskih međunarodnih nogometnih klupskih natjecanja, istražujući njihov povijesni kontekst, evoluciju i značaj u europskom nogometu. Poseban naglasak će biti stavljen na doprinos i postignuća hrvatskih klubova u europskim klupskim natjecanjima.

2. EUROPSKA KLUPSKA NATJECANJA

2.1 Mitropa kup

Mitropa kup ili Srednjoeuropski kup, "međunarodno" nogometno natjecanje, osnovao je 1897. godine u Beču John Gramlick stariji. Prvenstveno je uključivao klubove iz Beča,

Budimpešte i Praga, trajao je do 1911. i smatra se pretečom Mitropa kupa, Europskog kupa i Lige prvaka. Posljednji pobjednik bio je Wiener Sport-Club (Vonnard, 2021).

Koncept europskog kupa nastao je nakon Prvog svjetskog rata i raspada Austro-Ugarske. Srednjeeuropske zemlje, vodeće u kontinentalnom nogometu u to vrijeme, uvele su profesionalne lige početkom 1920-ih. Kako bi učvrstili svoju dominaciju i financijski podržali profesionalne klubove, 1927. godine uveden je Mitropa kup, na kojem su sudjelovale vrhunske profesionalne momčadi iz Austrije, Mađarske, Čehoslovačke i Jugoslavije (Vonnard, 2021).

Talijanske momčadi zamijenile su jugoslavenske 1929. godine, a sredinom 1930-ih natjecanje se proširilo na momčadi iz drugih zemalja. Austrija se povukla 1938. nakon Anschlusa. Natjecanje je smanjeno na osam ekipa 1939. godine zbog početka Drugog svjetskog rata. Turnir započet 1940. napušten je zbog rata (Vonnard, 2021).

2.2 Europski kup / Liga Prvaka

Godine 1948., početak Campeonato Sudamericano de Campeones u Južnoj Americi postavio je temelje za kontinentalna klupska natjecanja, čime je fascinirao francuski novinar Jacques Ferran. Ovo divljenje podijelio je i Gabriel Hanot, još jedan novinar francuskih sportskih novina L'Équipe. Do 1953. europska nogometna scena je zamijećena kada je Wolverhampton Wanderers, engleski klub, ostvario niz pobjeda protiv međunarodnih momčadi, uključujući zapaženu pobjedu protiv Honvéda iz Mađarske, što ih je dovelo do naziva neslužbenim „Prvacima svijeta“. Ovaj nadimak pojačao je pozive, posebno iz Hanota, za turnirom koji bi se proširio na europsku razinu kako bi se doista odredili najbolji na kontinentu. Zamah je kulminirao 1955. na Kongresu UEFA-e, gdje je prijedlog za europsko klupsko natjecanje podignut i odobren, utirući put inauguracyjskom Europskom kupu (UEFAa)²

Real Madrid je dominirao u prvim godinama Europskog kupa, osvojivši prvih pet natjecanja. Imali su jaku konkurenciju u klubovima poput Stade de Reimsa i talijanskih momčadi Milana i Fiorentine. Hibernian je postao prvi britanski klub koji je igrao na turniru 1955. godine. Vrhunac Real Madrida došao je u finalu 1960. godine, gdje su porazili Eintracht Frankfurt sa 7-3. Barcelona je okončala vladavinu Real Madrida u sezoni 1960-61, stigavši do finala, ali izgubivši od Benfice. Benfica je pobijedila i sljedeće godine, a Milan je izašao kao pobjednik 1963. Inter Milano je zatim osvojio trofej 1964. i 1965. Real Madrid je osvojio svoj šesti naslov 1966., izvodeći momčad španjolskih igrača. Celtic je postao prva momčad iz sjeverne Europe koja je osvojila turnir 1967. Manchester United, deset godina nakon zračne

---

² UEFA: 50 Years of the European Cup" (PDF). UEFA. preuzet (PDF) 30.8.2023

katastrofe u Münchenu, postao je prva engleska momčad koja je osvojila Europski kup 1968. Milan je ponovno pobijedio 1969., suočivši se s momčadima u usponu iz Nizozemska, poput Ajaxa, u finalu (UEFAb).³

Godine 1970. Feyenoord je postao prva nizozemska momčad koja je osvojila Europski kup pobijedivši Glasgow Celtic 2-1 u produžecima. Ajax je tada zauzeo središte pozornosti svojim pristupom "Total Football", osvojivši tri uzastopna naslova pobijedivši Panathinaikos, Internazionale i Juventus. Bayern München dominirao je sredinom 1970-ih, oponašajući Ajaxov uspjeh i crpeći inspiraciju iz "Totalnog nogometa". Liverpool je uzastopno osvajao naslove 1977. i 1978., nakon čega je uslijedio izvanredan uspon Nottingham Foresta koji je postao prvak 1979. i 1980. Aston Villa, Hamburg i Liverpool ponovno su osvojili kup početkom 1980-ih. Liverpool je osvojio svoj četvrti naslov 1984. godine, poznat po nestašlucima Brucea Grobbelaara tijekom izvođenja jedanaesteraca. Katastrofa na stadionu Heysel dovela je do zabrane nastupa engleskim klubovima, a Steaua București, Porto i PSV Eindhoven osvojili su sljedeće tri sezone. Milan je trijumfirao 1989. i 1990., sa izvanrednom obrambenom postavom. Crvena zvezda Beograd i Barcelona su postali prvaci 1991. i 1992. godine (UEFAb).

Natjecanje je preimenovano u UEFA Liga Prvaka 1992./93. i doživjelo je promjene u marketingu i TV pravima. Marseille je postao prva francuska momčad koja je osvojila Ligu prvaka 1993. godine, ali je kasnije kažnjena zbog namještanja utakmica. Milan je osvojio trofej 1994. protiv Barcelone. Ajax je pobijedio 1995., ali je sljedeće godine izgubio u finalu od Juventusa. Borussia Dortmund trijumfirala je 1997., nakon čega je uslijedila pobjeda Real Madrida 1998. Godine 1999. Manchester United ostvario je nezaboravan povratak i osvojio trostruku titulu, uključujući i Ligu prvaka. Real Madrid ponovno je pobijedio 2000., svladavši Valenciju u finalu. Bayern München osvojio je naslov 2001., a Real Madrid je pobijedio 2002. protiv Bayer Leverkusena (UEFAb).

Talijanski klubovi vratili su svoju dominaciju u sezoni 2002./2003., a Juventus je ispisao povijest pobijedivši Olympiacos 7-0. Sljedeće sezone tri su talijanska tima stigla do polufinala, a Milan se u finalu susreo s Juventusom. Milan je pobijedio na penale i osvojio svoj šesti Europski kup. Porto je izazvao veliko iznenađenje 2004. svladavši Monaco 3-0 u finalu. Godine 2005. Milan se suočio s Liverpoolom u dramatičnom finalu, a Liverpool se vraćao nakon gubitka od 3-0 i slavio na jedanaesterce. Momčadi La Lige imale su manje uspješno razdoblje od 2003. do 2005., ali su Barcelona i Villarreal stigli do polufinala 2006. Barcelona je pobijedila u finalu protiv Arsenala 2006. Engleski klubovi dominirali su u sezoni 2006.-2007., a Liverpool

---

³ Povijest Lige Prvaka - <https://www.uefa.com/uefachampionsleague/history/>

i Manchester United stigli su polufinale. Milan se osvetio za poraz Liverpoolu 2005. porazivši ga u finalu. Finale 2008. bilo je potpuno englesko prvenstvo između Manchester Uniteda i Chelseaja, a Manchester United je pobijedio na jedanaesterce (UEFAb).

U kontroverznom polufinalu Barcelona je svladala Chelsea golom Andrésa Inieste u sudačkoj nadoknadi, dok je Manchester United prošao dalje svladavši Arsenal. U finalu je Barcelona svladala Manchester United s 2-0 golovima Samuela Eto'oa i Lionela Messija i tako osigurala svoj prvi trible. Godine 2010. nijedna engleska momčad nije stigla do polufinala, a Internazionale je u finalu pobijedio Bayern München. Barcelona je ponovno porazila Manchester United u finalu 2011. i osvojila svoj četvrti naslov. Real Madrid osvojio je svoj deseti naslov Europskog kupa/Lige prvaka 2014. Barcelona je osvojila svoj peti naslov 2015., a Real Madrid jedanaesti 2016. Real Madrid obranio je naslov 2017. i osvojio ga treću godinu zaredom 2018. Liverpool osvojili su svoj šesti naslov 2019., a Bayern München trijumfirao je 2020., osiguravši trostruku titulu. Godine 2021. Chelsea je osvojio svoj drugi naslov pobijedivši Manchester City 1-0 (UEFAb).

2.2.1 Hrvatski klubovi u Europskom kupu / Ligi Prvaka

Dok je prije i poslije Drugog svjetskog rata povremeno ostvarivao sjajne rezultate u prijateljskim utakmicama, Dinamo je sredinom pedesetih godina pokrenuo europske nogometne kupove i počeo sustavno ostvarivati svoj značajan potencijal na međunarodnoj razini (Slika 1.). Dinamo je brojao 42.000 pretplatnika u sezoni 1982./1983., što ga je smjestilo na drugo mjesto u Europi prema tom kriteriju, odmah iza nedostižne Barcelone koja je imala preko 100.000 članova. Nažalost, uspjeh "Ćirine" momčadi nije dugo trajao te ispadanje u prvoj rundi Europskog kupa (Slika 1.) (gnkdinamo.hr).

Slika 1. Dinamovu u Europskom kupu

European Champion Clubs' Cup				
82/83	First Round	 Sporting CP	1:0	0:3
58/59	First Round	 Dukla Prague	2:2	1:2

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419>

Sedam puta je Dinamo nastupio u grupnoj fazi (Slika 3.) Lige prvaka (1998., 1999., 2011., 2012., 2015., 2016. i 2019.) te 13 puta su bili zaustavljeni u kvalifikacijama (Slika 4.).

Slika 2. Dinamo u grupnim fazama Lige Prvaka

UEFA Champions League			
22/23	Group Stage	AC Milan, RB Salzburg, Chelsea	
19/20	Group Stage	Atalanta BC, Shakhtar D., Man City	
16/17	Group Stage	Sevilla FC, Olympique Lyon, Juventus	
15/16	Group Stage	Arsenal, Olympiacos, Bayern Munich	
12/13	Group Stage	FC Porto, Paris SG, Dynamo Kyiv	
11/12	Group Stage	Real Madrid, Olympique Lyon, Ajax	
99/00	Group Stage	Man Utd, Marseille, Sturm Graz	
98/99	Group Stage	Olympiacos, Ajax, FC Porto	
93/94	First Round	Steaua Bucharest	2:1 2:3

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419>

Slika 3. Dinamo u kvalifikacijama za Ligu Prvaka

22/23	Qualifying Round	Bodø/Glimt	0:1	4:1 AET
21/22	Qualifying Round	FC Sheriff	0:3	0:0
20/21	Third Round	Ferencváros		1:2
19/20	Qualifying Round	Rosenborg	2:0	1:1
18/19	Qualifying Round	BSC Young Boys	1:1	1:2
16/17	Qualifying Round	RB Salzburg	1:1	2:1 AET
15/16	Qualifying Round	KF Skënderbeu	2:1	4:1
14/15	3rd round	Aalborg BK	1:0	0:2
13/14	Qualifying Round	Austria Vienna	0:2	3:2
12/13	Qualifying Round	NK Maribor	2:1	1:0
11/12	Qualifying Round	Malmö FF	4:1	0:2
10/11	3rd round	FC Sheriff	1:1	5:6 on pens
09/10	3rd round	RB Salzburg	1:1	1:2
08/09	3rd round	Shakhtar D.	0:2	1:3
07/08	First Round	Xəzər Lənkəran	1:1	3:1 AET
06/07	3rd round	Arsenal	0:3	1:2
03/04	3rd round	Dynamo Kyiv	1:3	0:2
00/01	3rd round	Milan	1:3	0:3
99/00	3rd round	MTK Hungária	0:0	2:0
98/99	Second Round	Celtic	0:1	3:0
97/98	Second Round	Newcastle	1:2	2:2 AET
93/94	First Round	B68 Toftir	5:0	6:0

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419>

U jesen 1971. započinje poznata serija Hajdukovih nastupa u Europi (Slika 5.) no ispadanje od Valencije. U sezoni 1974./1975. nakon eliminacije islandskog Keflavika su ispali od St. Etiennea. Slijedeće sezone Hajduk je u Kupu prvaka dogurao kolo dalje nakon eliminacija malteške Floriane i belgijskog Racing Whitea. Slijedilo je međutim još jedno ispadanje od PSV Eindhovena. Premijerni nastup na novom stadionu u Poljudu, Hajduk igra pred 50 tisuća navijača protiv turskog prvaka Trabzonspora i pobjeđuje golom Bore Primorca s 11 metara, započinjući tako uspješan nastup u Kupu prvaka. Odlična igra i pobjeda od 3:0 protiv danskog prvaka u Vejleu dovodi Hajduk do četvrtfinala, gdje se susreću s čuvenim Hamburgerom. Unatoč porazu od 0:1 u Hamburgu, uzvratna utakmica donosi još više uzbuđenja i nesreće, uz odličnu igru, promašeni jedanaesterac i konačnu pobjedu od 3:2 koja nažalost nije bila dovoljna za prolazak u polufinale (hajduk.hr).

Slika 4. Hajduk u Europskom kupu

 European Champion Clubs' Cup				
79/80	Quarter-Finals	 Hamburger SV	0:1	3:2
75/76	Quarter-Finals	 PSV Eindhoven	2:0	0:3 AET
74/75	last 16	 Saint-Étienne	4:1	1:5 AET
71/72	First Round	 Valencia	0:0	1:1

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447>

Sezona 1994./1995. ostaje zabilježena kao najuspješnija sezona Hajduka u Ligi prvaka. S dvije pobjede protiv poljske Legie (1:0, 4:0) Hajdukovci su se plasirali u prvu Ligu prvaka i odmah priredili iznenađenje prolazom natjecanja u grupi poslije pobjeda protiv Anderlechta i Steaue. U četvrtzavršnici je protivnik opet bio veliki Ajax. Kasniji prvak Europe, koji je bio bolji nakon 0:0 na Poljudu i 0:3 u Amsterdamu. Hajduk je još pet puta igrao kvalifikacije za Ligu Prvaka (Slika 6.) te je u sezoni 2001./2002. bio najbliži nakon pobjede protiv Ferencvaroša ispali su od Real Mallorce (hajduk.hr).

Slika 5. Hajduk u Ligi Prvaka

 UEFA Champions League				
94/95	Quarter-Finals	 Ajax	0:0	0:3
 UEFA Champions League Qualifying				
05/06	Second Round	 Debrecen	0:3	0:5
04/05	Second Round	 Shelbourne	3:2	0:2
01/02	3rd round	 RCD Mallorca	1:0	0:2 AET
00/01	Second Round	 Dunaferr SE	0:2	2:2
95/96	First Round	 Panathinaikos	0:0	1:1
94/95	Qualifying Round	 Legia Warszawa	1:0	4:0

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447>

Uz Dinamo i Hajduk još tri kluba su ostvarila plasman u kvalifikacije za Ligu Prvaka. Rijeka je dva puta igrala kvalifikacije (Slika 7.), NK Zagreb jednom (Slika 8.) te Lokomotiva u sezoni kada su dva kluba igrala kvalifikacije za Ligu Prvaka (Slika 9.).

Slika 6. Rijeka u kvalifikacijama za Ligu Prvaka

 UEFA Champions League Qualifying				
17/18	Qualifying Round	 Olympiacos	1:2	0:1
99/00	Second Round	 Partizan	1:3	0:3

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-rijeka/pokalhistorie/verein/144>

Slika 7. Lokomotiva u kvalifikacijama za Ligu Prvaka

 UEFA Champions League Qualifying				
20/21	Second Round	 Rapid Vienna		0:1

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-lokomotiva-zagreb/pokalhistorie/verein/11194>

Slika 8. NK Zagreb u kvalifikacijama za Ligu Prvaka

 UEFA Champions League Qualifying				
02/03	Second Round	 Zalaegerszeg	0:1	2:1

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-zagreb/pokalhistorie/verein/5107>

2.3 Balkanski kup

Balkanski kup bio je međunarodni nogometni turnir koji je okupljao klubove iz Albanije, Bugarske, Grčke, Rumunjske, Turske i Jugoslavije. Pokrenut 1961. godine, turnir je tijekom 1960-ih godina uživao veliku popularnost (s finalom 1967. koje je privuklo 42 000 gledatelja). Smatran je drugim najvažnijim međunarodnim klupskim natjecanjem za klubove iz regije, iza Kupa europskih prvaka. UEFA Kup pobjednika kupova u početku je privukao samo nekoliko timova iz regije, budući da mnogi nisu redovito organizirali domaće kupove, a samo je Jugoslavija imala značajniju zastupljenost u Kupu sajmova. Klubovi iz Bugarske dominirali su natjecanjem, osvojivši ukupno 9 naslova. Međutim, popularnost Balkanskog kupa počela je opadati kada su klubovi s Balkana počeli imati veću zastupljenost u dva manja UEFA natjecanja, u usporedbi s (mnogo starijim, ali sada nepostojećim) Balkanskim kupom za nacionalne timove (rsssf.org)⁴.

2.4 Kup velesajamskih gradova

Prvi kup velesajamskih gradova, preteča Kupa UEFA, održavao se od 1955. do 1958., a sudjelovali su timovi iz gradova poput Barcelone, Basela, Birminghama i Londona. Barcelona XI, zapravo FC Barcelona, osvojila je inauguracijski turnir. Na drugom turniru, održanom od 1958. do 1960., Barcelona je zadržala kup. Od sezone 1960./61., svi su turniri odigrani tijekom jedne sezone. Europski kup, koji je uključivao prvake nacionalne lige, brzo je postao glavno klupsko natjecanje, zasjenivši Kup velesajma. Španjolske momčadi, posebice FC Barcelona, Valencia CF i Real Zaragoza, dominirale su Kupom sajmova, osvojivši ga šest puta između 1958. i 1966. godine. Na turniru 1965. godine sudjelovalo je rekordnih 48 momčadi, što ukazuje na sve veći status Kupa sajmova. Međutim, natjecanje 1966. bilo je pokvareno nasiljem i nedoličnim ponašanjem. Od 1967. engleski klubovi počeli su se pojavljivati kao dominantne sile, s Leeds Unitedom, Newcastle Unitedom i Arsenalom koji su osvojili zadnja četiri turnira Fairs Cupa. Natjecanje je zamijenjeno Kupom UEFA u sezoni 1971./72., čime je ukinuto pravilo "jedan grad jedna momčad" koje je negativno utjecalo na engleske sudionike (Vieli, 2014).

2.5 UEFA Kup pobjednika kupova

Kup pobjednika kupova, paneuropsko nogometno natjecanje, osmislili su istaknuti sportski novinari i pokrenuli ga u sezoni 1960./61. kao poluslužbeni pilot turnir. Natjecanje je

---

⁴ Balkan Cup - <https://www.rsssf.org/tables/b/balkan-club.html>

isprva dočekano sa skepsom, tim više što mnoge europske zemlje u to vrijeme nisu imale domaća kup natjecanja. No, prvi Kup pobjednika kupova, u kojem se natjecalo 10 klubova, dobro je prihvaćen u javnosti i medijima. Do 1968. sve zemlje članice UEFA-e uspostavile su domaća kup natjecanja, uglavnom zahvaljujući uspjehu Kupa pobjednika kupova (footballhistory.org)⁵.

UEFA je Kup pobjednika kupova smatrala drugim najprestižnijim natjecanjem, iza Europskog kupa, a ispred Kupa velesajma. Međutim, Kup pobjednika kupova počeo je gubiti svoj prestiž s proširenjem Lige prvaka 1990-ih, što je omogućilo više od jedne momčadi iz najviše rangiranih saveza članica. To je dovelo do toga da su mnoge veće momčadi, koje bi prije ušle u Kup pobjednika kupova, umjesto toga dobile ulazak u Ligu prvaka (footballhistory.org).

Do kraja 1990-ih, Kup pobjednika kupova se smatrao drugorazrednim natjecanjem, pa je interes velikih klubova i javnosti opao. Natjecanje je naposljetku ukinuto nakon turnira 1998–99. i spojeno s Kupom UEFA-e (danas Europskom ligom UEFA). Trofej Kupa pobjednika kupova vlasništvo je UEFA-e i nije dodijeljen nijednom klubu (footballhistory.org).

2.6 Intertoto kup

Ideja o Intertoto kupu potekla je od Erica Perssona, predsjednika Malmö FF-a, Ernsta B. Thommena, kasnijeg potpredsjednika FIFA-e i osnivača Kup velesajamskih gradova, te Karla Rappana, austrijskog trenera koji je vodio švicarsku reprezentaciju na Svjetskim prvenstvima 1938. i 1954. godine. Ovaj „Kup za one bez šalice“ dobio je veliku promociju od švicarskih novina Sport. Naziv je izveden iz Toto, njemačkog izraza za nogometne bazene (ftblcult.com)⁶.

Thommen, koji je 1932. godine u Švicarskoj uveo nogometne bazene za klađenje, bio je zainteresiran za organizaciju svrhovitih utakmica tijekom ljetne pauze. Iako UEFA nije bila sklonija podržati turnir zbog njegove veze s klađenjem, dopustila je održavanje novog turnira, ali se suzdržala od službenog uključivanja. Klubovi koji su se kvalificirali za neko od službenih kontinentalnih natjecanja, poput Kupa europskih prvaka i Kupa pobjednika kupova, nisu smjeli sudjelovati (ftblcult.com).

Prvi turnir, pod nazivom Međunarodni nogometni kup (IFC), održan je 1961. godine. U početku je Kup imao grupnu fazu, koja je vodila do nokaut utakmica i kulminirala finalom. Do

---

⁵ <https://www.footballhistory.org/tournament/cup-winners-cup.html>

⁶ <https://ftblcult.com/europe/history-intertoto-cup/>

1967. godine postalo je teško organizirati igre, pa su nokaut runde i finale ukinuti, ostavljajući turnir bez pobjednika. Umjesto toga, pobjednici skupina dobili su nagrade od 10.000 do 15.000 CHF (ftblcult.com).

Prve godine UEFA je preuzela službenu kontrolu nad turnirom, promijenila njegov format i dodijelila dva mjesta u Kupu UEFA pobjednicima. Nakon što je jedan od prvih pobjednika, Bordeaux, uspio doći do finala Kupa UEFA 1995.-96., UEFA je dodala treće mjesto u Kupu UEFA 1996. godine.

Mnogi klubovi nisu bili oduševljeni natjecanjem i smatrali su ga remetilačkim u pripremama za novu sezonu. Kao rezultat toga, nisu se prijavili za sudjelovanje iako su imali pravo. Nakon što su 1995. godine ponovno pokrenuli turnir, engleski klubovi bili su skeptični prema natjecanju. Nakon što su im ponuđena tri mjesta u kupu, sve momčadi engleske prve lige odbile su priliku sudjelovati. Nakon prijetnje zabranama engleskih momčadi iz svih UEFA-inih natjecanja, tri su engleska kluba bila prijavljena, ali su izvela oslabljene momčadi.

U narednim godinama UEFA je omogućila nacijama da oduzmu mjesta u Intertotu. Na primjer, 1998. godine Škotska, San Marino i Moldavija izgubile su svoja mjesta, a Engleska, Portugal i Grčka izgubile su jedno od svoja dva mjesta. Drugi klubovi nadogradili su svoj uspjeh u UI kupu, prateći ga sjajnim kampanjama u Kupu UEFA. Nadalje, UEFA je odbacila tvrdnju da je turnir disruptivan. Ističu da su se u sezoni 2004./05. dva od tri pobjednika Intertoto kupa iz 2004. izravno kvalificirala za Ligu prvaka, dok se treći kvalificirao pobjedom u 3. kolu kvalifikacija (ftblcult.com).

U prosincu 2007., nakon izbora novog predsjednika UEFA-e Michela Platiniya, najavljeno je da će Intertoto kup biti ukinut od 2009. To je bio dio niza promjena koje su trebale biti napravljene u sustavu Kupa UEFA/Lige prvaka. Umjesto da se momčadi kvalificiraju za Intertoto kup, sada bi se izravno kvalificirale za kvalifikacijske faze UEFA Europske lige, koja je proširena na četiri kola kako bi im se prilagodila. UEFA Europa Konferencijsku liga uvedena je 2021. kao trećerazredni europski turnir (ftblcult.com).

Hrvatski klubovi koji su nastupali u UEFA Interoto kupu su : HNK Rijeka (2 puta), NK Osijek (1), Slaven Belupo (5), Varaždin (2), NK Zagreb (4), Cibalia (2), Hrvatski Dragovoljac (3), Kamen Ingrad (1), Segesta (1).

2.7 Kup UEFA/Europska Liga

Kup velesajamskih gradova, europsko nogometno natjecanje koje se igralo od 1955. do 1971., zamijenjeno je Kupom UEFA u sezoni 1971.-72. Kup UEFA stekao je više ugleda i

medijske pozornosti od svog prethodnika. Engleski klubovi dominirali su u ranim godinama, s Tottenham Hotspurom koji je osvojio prvo izdanje, a Liverpool je zadržao naslov 1973. Ostali značajni pobjednici u 1970-ima bili su Borussia Mönchengladbach, Feyenoord i Club Brugge. U 1980-ima IFK Göteborg i Real Madrid više su puta osvajali natjecanje, dok su talijanski klubovi svoju dominaciju započeli 1990-ih, s Juventusom i Internazionaleom koji su osvojili kup. U 2000-ima pobjeđivali su Galatasaray, Liverpool, Porto, Valencia, Sevilla i CSKA Moskva. Natjecanje je preimenovano u UEFA Europska liga u sezoni 2009.-10., a Atlético Madrid, Chelsea i Sevilla izašli su kao istaknuti pobjednici u narednim godinama. Sevilla drži rekord sa sedam naslova, a posljednji je osvojio 2023. godine (UEFAc).⁷

Dvanaest hrvatskih klubova je nastupalo u Kup UEFA ili današnjoj Europskoj Ligi. Hajduk Split (Slika 10.) ima najviše nastupa u ovom natjecanju (28), Dinamo Zagreb (Slika 11.) ima samo dva manje (26) dok su HNK Rijeka (Slika 12.) s 15 nastupa i NK Osijek (Slika 13.) s 11 nastupa još jedina dva kluba s dvoznamenkastim brojem.

Slika 9. Hajduk u Europa ligi i Kup UEFA

Europa League				
14/15	Qualifying Round	Dnipro	1:2	0:0
10/11	Group Stage	AEK Athens, RSC Anderlecht, Zenit S-Pb		
Europa League Qualifying				
20/21	Third Round	Galatasaray	0:2	
19/20	First Round	Gzira Utd.	2:0	1:3
18/19	3rd round	FCSB	0:0	1:2
17/18	4th round	Everton	0:2	1:1
16/17	Qualifying Round	M. Tel Aviv	1:2	3:4 on pens
15/16	4th round	Slovan Liberec	0:1	0:1
14/15	3rd round	Shakhter K.	2:4	3:0
13/14	3rd round	FC Dila	0:1	0:1
12/13	3rd round	Inter	0:3	2:0
11/12	3rd round	Stoke City	0:1	0:1
10/11	Qualifying Round	Unirea Urziceni	4:1	1:1
09/10	3rd round	MSK Zilina	1:1	0:1

⁷ Povijest Europske Lige - <https://www.uefa.com/uefaeuropaleague/history/>

 UEFA-Cup (- 2009)				
03/04	Second Round	 AS Roma	0:1	1:1
02/03	First Round	 Fulham	0:1	2:2
01/02	First Round	 Wisla Kraków	2:2	0:1
99/00	First Round	 Levski Sofia	0:0	0:3
98/99	First Round	 Fiorentina	1:2	0:0
97/98	First Round	 FC Schalke 04	0:2	2:3
86/87	last 16	 Dundee United	0:2	0:0
85/86	Quarter-Finals	 KSV Waregem	1:0	5:6 on pens
83/84	Semi-Finals	 Tottenham	2:1	0:1
82/83	Second Round	 G. Bordeaux	4:1	0:4
81/82	last 16	 Valencia	1:5	4:1
78/79	Second Round	 Arsenal	0:1	2:1
 UEFA-Cup Qualifikation				
08/09	Second Round	 Dep. La Coruña	0:0	0:2
07/08	Second Round	 Sampdoria	0:1	1:1
03/04	First Round	 FC Haka	1:2	1:0
02/03	Qualifying Round	 GI Gota	3:0	8:0
99/00	Qualifying Round	 F91 Dudelange	5:0	1:1
98/99	Second Round	 Malmö FF	1:1	2:1
97/98	Second Round	 Malmö FF	3:2	2:0
96/97	Second Round	 Torpedo Moskau	1:0	0:2

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447>

Slika 10. Dinamo u Europskoj ligi i Kup UEFA

 Europa League				
21/22	intermediate stage	 Sevilla FC	1:3	1:0
20/21	Quarter-Finals	 Villarreal	0:1	1:2
18/19	last 16	 Benfica	1:0	0:3 AET
14/15	Group Stage	 Celtic, Astra Giurgiu, RB Salzburg		
13/14	Group Stage	 Chornomorets, Ludogorets, PSV Eindhoven		
10/11	Group Stage	 Villarreal, Club Brugge, PAOK Salonika		
09/10	Group Stage	 Ajax, RSC Anderlecht, FC Timisoara		
 Europa League Qualifying				
20/21	Qualifying Round	 FC Flora	3:1	
17/18	4th round	 KF Skënderbeu	1:1	0:0
10/11	Qualifying Round	 ETO FC Győr	2:0	2:1
09/10	4th round	 Heart of Midl.	4:0	0:2
 UEFA-Cup (- 2009)				
08/09	Group Stage	 Spartak Moscow, Tottenham, NEC Nijmegen, Udinese		
07/08	Group Stage	 Brann, FC Basel, Hamburger SV, Rennes		
06/07	First Round	 AJ Auxerre	1:2	1:3
04/05	Group Stage	 VfB Stuttgart, Benfica, KSK Beveren, Heerenveen		
03/04	Second Round	 Dnipro	0:2	1:1
02/03	Second Round	 Fulham	0:3	1:2
01/02	First Round	 M. Tel Aviv	2:2	1:1
00/01	Second Round	 AC Parma	0:2	1:0
97/98	last 16	 Atlético Madrid	1:1	0:1
91/92	First Round	 Trabzonspor	2:3	1:1
90/91	First Round	 Atalanta	0:0	1:1
88/89	Second Round	 VfB Stuttgart	1:3	1:1
79/80	First Round	 Perugia	0:1	0:0
77/78	Second Round	 Torino	1:3	1:0
76/77	Second Round	 1.FC Magdeburg	0:2	2:2
71/72	Second Round	 Rapid Vienna	2:2	0:0
 UEFA-Cup Qualifikation				
04/05	Second Round	 ND Primorje	4:0	0:2
01/02	First Round	 FC Flora	1:0	1:0
96/97	Second Round	 Spartak Moscow	3:1	0:2
89/90	Qualifying Round	 AJ Auxerre	1:0	1:3

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419>

Slika 11. Rijeka u Europskoj ligi i Kup UEFA

 Europa League				
20/21	Group Stage	 AZ Alkmaar, Real Sociedad, SSC Napoli		
17/18	Group Stage	 AEK Athens, Austria Vienna, AC Milan		
14/15	Group Stage	 Feyenoord, Standard Liège, Sevilla FC		
13/14	group stage	 Real Betis, Vit. Guimarães, Olympique Lyon		
 Europa League Qualifying				
20/21	Qualifying Round	 FC Copenhagen	1:0	
19/20	Qualifying Round	 KAA Gent	1:2	1:1
18/19	3rd round	 Sarpsborg 08	1:1	0:1
16/17	3rd round	 Basaksehir	0:0	2:2
15/16	Second Round	 Aberdeen FC	0:3	2:2
14/15	3rd round	 Víkingur	5:1	4:0
13/14	3rd round	 MSK Žilina	2:1	1:1
09/10	3rd round	 Metalist	1:2	0:2
 UEFA-Cup (- 2009)				
00/01	First Round	 Celta de Vigo	0:0	0:1 AET
86/87	First Round	 Standard Liège	0:1	1:1
84/85	Second Round	 Real Madrid	3:1	0:3
 UEFA Cup Winners' Cup (-1999)				
79/80	Quarter-Finals	 Juventus	0:0	0:2
78/79	last 16	 KSK Beveren	0:0	0:2
 UEFA Europa Conference League Qualifiers				
22/23	Second Round	 Djurgården	1:2	0:2
21/22	Qualifying Round	 PAOK Salonika	1:1	0:2
 UEFA-Cup Qualifikation				
06/07	First Round	 Omonia Nikosia	2:2	1:2
05/06	Second Round	 Litex Lovech	0:1	2:1
04/05	Second Round	 Genclerbirligi	0:1	2:1
00/01	First Round	 Valletta	3:2	5:4 AET

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-rijeka/pokalhistorie/verein/144>

Slika 12. Osijek u Europskoj ligi i Kup UEFA

Europa League Qualifying				
20/21	Second Round	 FC Basel	1:2	
19/20	Second Round	 CSKA-Sofia	0:1	4:4 on pens
18/19	Second Round	 Rangers	0:1	1:1
17/18	4th round	 Austria Vienna	1:2	1:0
12/13	Second Round	 Kalmar FF	1:3	0:3
UEFA-Cup (- 2009)				
01/02	Second Round	 AEK Athens	1:2	2:3
00/01	3rd round	 Slavia Prague	2:0	1:5
99/00	First Round	 West Ham	0:3	1:3
UEFA-Cup Qualifikation				
01/02	First Round	 Dinaburg	1:2	1:0
98/99	Second Round	 RSC Anderlecht	3:1	0:2
95/96	Qualifying Round	 Slo. Bratislava	0:4	0:2

Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-osijek/pokalhistorie/verein/327>

Ostali hrvatski klubovi koji su nastupali u Europskoj ligi ili Kup UEFA su : Slaven Belupo, Varaždin, Lokomotiva, Cibalia, RNK Split, Kamen Ingrad, Šibenik i Inter Zaprešić.

2.8 UEFA Superkup

UEFA Superkup je prestižno nogometno natjecanje koje je nastalo početkom 1970-ih i postalo je važan događaj na europskom nogometnom kalendaru. Poput utjecajnih francuskih sportskih novina L'Equipe, koje su imale ključnu ulogu u stvaranju UEFA-ina glavnog klupskog natjecanja, poznatog kao Kup europskih prvaka (ranije poznat kao Europski kup, a sada UEFA Liga prvaka), drugi popularni europski dnevnik, nizozemski De Telegraaf, postavio je temelje za ono što danas znamo kao UEFA Superkup (uefa.com).⁸

Na početku je natjecanje uključivalo pobjednike Europskog kupa i sada nepostojećeg Kupa pobjednika kupova, dok se danas suprotstavljaju pobjednici UEFA Lige prvaka i UEFA Europske lige iz prethodne sezone (uefa.com).

Kao i kod stvaranja Europskog kupa, pokretanje Superkupa potaknuto je vječnom raspravom o tome koja momčad zaslužuje titulu "najbolje klupske momčadi u Europi". Prve godine, novinar Anton Witkamp, kasnije sportski urednik De Telegraafa, došao je na ideju o

⁸ UEFA Super kup - <https://www.uefa.com/returntoplay/news/026c-12f4fbf5c900-0141f81a615f-1000--the-competition-that-found-its-place/>

stvaranju "nečeg novog" što bi odredilo najbolju europsku klupsku momčad. Ideja je također uključivala testiranje snage dominantnog amsterdamskog kluba Ajaxa, koji je osvojio Europski kup tri puta zaredom između 1971. i 1973., predvođeni nizozemski nogometni val. Witkamp je želio postaviti izazov Ajaxu (uefa.com).

Unatoč tome što UEFA nije dala službenu podršku novom natjecanju zbog suspendiranog statusa Rangersa zbog nedoličnog ponašanja navijača, utakmica je ipak održana u neslužbenom terminu. Dvije utakmice između Ajaxa i Rangersa održane su u siječnju 1973. godine i privukle su veliki interes i sportski i financijski uspjeh (uefa.com).

Na temelju tih iskustava, UEFA je u lipnju 1973. usvojila načela za novo natjecanje pod nazivom "Super natjecanje". Prvo službeno izdanje održano je u siječnju 1974., gdje je Ajax pobijedio AC Milan, osvojivši naslov prvog pobjednika UEFA Superkupa. Tako je ovo novo natjecanje počelo zauzimati svoje mjesto u europskom klupskom nogometnom krajoliku (uefa.com).

„Super natjecanje“ je imalo poteškoća u pronalaženju svoje pozicije u europskom kalendaru. Sudjelovanje nije bilo obavezno, a prvih nekoliko izdanja nije bilo dovoljno interesa. Iako je privuklo veliki broj navijača u nekim slučajevima, natjecanje je i dalje bilo smatrano sekundarnim. Tijekom godina, natjecanje se suočavalo s izazovima kao što su otkazivanje utakmica, nedostatak sponzora i problema s organizacijom. Ovi problemi su utjecali na ugled natjecanja i stvarali neugodne situacije za UEFA-u (uefa.com).

Natjecanje je bilo suočeno s pitanjima o svojoj budućnosti zbog nedostatka privlačnosti i nedostatka odgovarajuće uloge u europskom nogometu. Međutim, izvršni odbor UEFA-e je 1995. donio odluku da se podigne profil natjecanja i poveća njegova atraktivnost. Nova formula je predstavljena 1998., zadržavajući jedino mjesto održavanja u Monaku. UEFA Superkup postao je vrhunac sportskih događaja u Monaku svake godine u kolovozu, označavajući početak nove sezone klupskih natjecanja UEFA-e (uefa.com).

Od 1998. do 2012., ovaj format je ostao nepromijenjen, osim nekoliko manjih prilagodbi. Od 2013., utakmica se održava u različitim gradovima diljem Europe, omogućujući nacionalnim savezima da budu domaćini ovog prestižnog događaja. Godine 2019., Stéphanie Frappart je postala prva sutkinja koja je sudio na Superkupu, dok je utakmica između Bayern i Seville 2020. služila kao pilot utakmica za povratak gledatelja na stadione nakon pandemije COVID-19 (uefa.com).

2.9 Kup regija

UEFA Kup regija je natjecanje za igrače koji nikada nisu igrali na profesionalnoj razini. U kojem se natječu pobjednici nacionalnih amaterskih turnira – s najmanjim zemljama koje igraju nacionalne amaterske timove – to je izlog bogatstva talenta koji postoji ispod radara u europskom nogometu (UEFAd).⁹

Natjecanje je osnovano 1996. godine zbog nepostojanja europskog turnira za amaterske ekipe. Za razliku od sadašnjeg Kupa regija u kojem nastupaju amaterske regionalne reprezentacije, u prošlom natjecanju sudjelovale su reprezentativne amaterske reprezentacije. Svaka zemlja članica UEFA-e može prijaviti jednu reprezentativnu amatersku momčad, a regije moraju osvojiti domaći turnir da bi se kvalificirale. Italija i Španjolska bile su najuspješnije nacije na natjecanju, čiji su predstavnici pobijedili na tri od dvanaest izdanja. Na turniru su se natjecale 32 nacije u jednoj kvalifikacijskoj rundi. Kvalifikacijska faza se proširila tijekom godina, s dodatnim grupnim krugom dodanim 2005. godine. Momčadi u preliminarnom krugu podijeljene su u skupine, a prvoplasirani iz svake skupine ide u međukrug. U međukrugu momčadi igraju jedna protiv svake, a pobjednici skupina kvalificiraju se u finale Kupa regija. Osam pobjednika skupina podijeljeno je u dvije skupine po četiri za završni turnir, a pobjednici tih skupina natječu se u finalnoj utakmici. Ekipe koje završe druge u svojim skupinama dijele treće mjesto. Za razliku od većine međunarodnih klupskih turnira, Kup regija uključuje pojedinačne utakmice umjesto dvomeča u preliminarnim i međurundama. Utakmice unutar svake skupine održavaju se u određenoj regiji. Domaćin završnog turnira bira se nakon što se većina od osam timova finalista kvalificira, a jedna od kvalificiranih regija odabrana je kao domaćin (UEFAd).

Hrvatska je 2009. bila domaćin UEFA kup regija¹⁰ a 2017. godine je Zagreb osvojio prvu i jedino zlato na ovom turniru¹¹.

---

⁹ Povijest Kupa regija - <https://www.uefa.com/regionscup/news/0253-0d048762c906-76b894b069a6-1000--what-is-the-uefa-regions-cup/>

¹⁰ UEFA Kup regija 2009. - https://en.wikipedia.org/wiki/2009_UEFA_Regions%27_Cup

¹¹ UEFA Kup regija 2017. - https://en.wikipedia.org/wiki/2017_UEFA_Regions%27_Cup

2.10 Ženska Liga Prvaka

Prvi turnir 2001. godine je imao preliminarni krug kako bi se momčadi smanjile na 32. U prvoj sezoni igralo se dvomeč, dok su sljedeće sezone imale mini-turnire s četiri momčadi s pobjednikom koji je napredovao u grupnu fazu. Ekipe su bile podijeljene u osam skupina po četiri, koje su igrale na jednom mjestu tijekom pet dana. Pobjednici skupina napredovali su u četvrtfinale, a knock-out runde bile su dvije utakmice, osim finala jedne utakmice 2002. Sezona 2004-05 uvela je četiri skupine u grupnoj fazi, s dvije najbolje momčadi koje su išle dalje do četvrtfinala (UEFAe).¹²

Natjecanje je preimenovano u UEFA ženska liga prvaka 2009. godine, s ciljem uključivanja viceprvaka najboljih ženskih nogometnih liga. Slično kao i u muškoj konkurenciji, finale se igralo kao pojedinačni susret. Turnir je bio otvoren za prvake svih 55 UEFA-inih asocijacija, ali nisu sve asocijacije sudjelovale svake godine. Broj timova u kvalifikacijskoj rundi i rundi 32 finala varirao je ovisno o sudjelovanju. Prilagodbe su napravljene tijekom godina, s izravnim kvalifikacijama za drugoplasirane iz najboljih nacija i proširenim mjestima za drugoplasirane iz drugih nacija (UEFAe).

2021. odobren je novi format, s tim da prvih šest saveza upisuje tri ekipe i daljnje raspodjele na temelju poretka. Grupna faza preustrojena je u dvokružni format, sličan muškoj Ligi prvaka. Dvije staze, prvaci i neprvaci, stvorene su za momčadi koje se ne kvalificiraju automatski za grupnu fazu. Medijska prava također su bila centralizirana od grupne faze nadalje. Grupna faza kvalificirala je osam momčadi u četvrtfinale kod kuće i u gostima, nakon čega su uslijedile uobičajene knock-out runde. Kvalifikacije se sada sastoje od dva kruga, s minijaturnim turnirima i parovima kod kuće i u gostima (UEFAe).

ŽNK Osijek je u ovom natjecanju nastupao 56 puta što ga čini najuspješnijim hrvatskim ženskim klubom dok je ŽNK Split u tri sezone nastupao u istom natjecanju (UEFAe).

2.11 Liga Prvaka mladih

UEFA Liga Prvaka mladih je godišnji nogometni turnir koji organizira UEFA od 2013. Na njemu sudjeluju mlade momčadi klubova koji sudjeluju u grupnoj fazi UEFA Lige prvaka, zajedno s mladim prvacima visoko rangiranih nacionalnih saveza.

---

¹² Povijest ženske Lige Prvaka - <https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/>

U svibnju 2010. UEFA je organizirala utakmicu pod nazivom "UEFA Under-18 Challenge" između Bayern Münchena i Internazionaleovih momčadi do 18 godina. Internazionale je slavio 2-0, a utakmica je poslužila kao inspiracija za UEFA Youth League. Prvi turnir, održan u sezoni 2013-14, pratio je isti format i raspored kao grupna faza UEFA Lige prvaka. Zatim se prešlo u nokaut fazu s jednokrakim izjednačenjima. Natjecanje se smatralo zamjenom za NextGen Series. Barcelona je postala prvi prvak u travnju 2014. svladavši Benficu s 3-0. Nakon dvogodišnjeg probnog razdoblja, UEFA Youth League postala je stalno natjecanje počevši od sezone 2015-16. Proširio se na 64 ekipe, omogućujući mladim domaćim prvacima iz 32 najbolja saveza da sudjeluju. Format je uključivao grupne faze, osminu finala i dvoboje. Od sezone 2024-25, format UEFA Lige mladih uskladit će se s promjenama u UEFA Ligi prvaka, uključujući smanjenu grupnu fazu i prošireni put domaćih prvaka. Prvak Lige mladih iz prethodne sezone kvalificira se za put domaćeg prvaka, osim kada njegova seniorska momčad dođe do grupne faze Lige prvaka (UEFAf).¹³

Mladi predstavnici splitskog Hajduka nisu uspjeli ostvariti konačni trijumf i osigurati titulu europskog prvaka 2023. godine. U finalnom susretu juniorske UEFA lige prvaka, održanom u Ženevi, Hajdukovi juniori su doživjeli poraz od nizozemske ekipe AZ Alkmaara, rezultatom 0-5 (0-1). Mladi Hajdukovci nisu uspjeli dosegnuti vrhunac Europe, doživjevši teški poraz u finalu od strane AZ-a (0-5), ekipe koja je demonstrirala svoju dominaciju, deklasirajući Hajduk na sličan način kao što je to učinila s Realom i Barcelonom (vecernji.hr)¹⁴.

2.12 Konferencijska liga

UEFA je od 2015. razmatrala dodavanje natjecanja nižeg ranga kako bi klubovima iz niže rangiranih zemalja članica UEFA-e pružila više mogućnosti. Godine 2018. UEFA je službeno najavila pokretanje natjecanja, u početku poznatog kao "Europska liga 2" ili "UEL2", kao dio natjecateljskog ciklusa 2021.-24. Naziv "UEFA Europa Conference League" kasnije je otkriven u rujnu 2019. Trofej turnira i identitet brenda predstavljeni su u svibnju 2021. Prvi golovi i hat-trick u natjecanju postignuti su u sezoni 2021.-22. Roma je 5. svibnja 2022. postala

---

¹³ Povijest Lige Prvaka mladih - <https://www.uefa.com/uefayouthleague/history/>

¹⁴ <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-18-juniori-hajduka-zele-ispisati-povijest-protiv-az-a-ovo-je-vieroiatni-sastav-1674844>

inauguracijski prvak nakon što je stigla do finala. West Ham United osvojio je izdanje 2023., završivši natjecanje neporažen. UEFA je 28. lipnja 2023. objavila da će se natjecanje preimenovati u UEFA konferencijska liga od sezone 2024.-2025. kako bi se poboljšao njegov identitet kao samostalnog natjecanja (UEFAg).¹⁵

Samo tri hrvatska kluba su nastupala u Konferencijskog ligi a to su : Hajduk Split, HNK Rijeka i NK Osijek te je svako od njih upisao po dva nastupa.

3. ZAKLJUČAK

Povijest međunarodnih klupskih natjecanja ne samo da označava razvoj nogometa kao sporta, nego i pruža uvid u političke, društvene i ekonomske promjene kroz koje je svijet prolazio tijekom proteklih desetljeća. Prvi europski kupovi, kao što je Kup europskih prvaka, koji se kasnije razvio u današnju UEFA Liga prvaka, pokazali su snagu i strast nogometnih nacija i omogućili su klubovima da se natječu na visokoj međunarodnoj razini.

Ova natjecanja su se razvijala paralelno s rastom popularnosti nogometa, a njihovim širenjem, nogomet se promovirao kao globalni fenomen. Kasnije, s uvođenjem UEFA Europske

---

¹⁵ Povijest Konferencijske lige - <https://www.uefa.com/uefaeuropaconferenceleague/history/>

lige i nedavno osnovane UEFA Europa konferencijske lige, internacionalizacija nogometa dosegla je novu razinu, pružajući priliku manjim klubovima da se natječu na međunarodnoj sceni.

Dominacija klubova u ovim natjecanjima odražavala je uspone i padove različitih nacionalnih liga i regionalnih nogometnih sila. Kroz povijest, primijetili smo periodične cikluse dominacije, s klubovima iz različitih zemalja koji postaju dominantni u različitim periodima.

Kao platforma za neke od najvećih sportskih uspjeha, međunarodna klupska natjecanja su pomogla u stvaranju legenda i prepoznavanju nogometa kao sporta koji spaja nacije. Klubovi kao što su Real Madrid, AC Milan, Liverpool, Bayern Munich, i mnogi drugi, izgradili su svoju reputaciju kroz ova natjecanja, a igrači poput Pelea, Maradone, Messija i Ronalda postali su globalne ikone.

Danas, međunarodna klupska natjecanja ostaju simbol sportske izvrsnosti i integracije. Njihova stalna evolucija, prilagodba i inovacije, poput uvođenja novih formata natjecanja i korištenja naprednih tehnologija, osiguravaju da će nogomet nastaviti napredovati i oblikovati se u skladu s vremenom. Bez obzira na promjene koje mogu doći, međunarodna klupska natjecanja će i dalje ostati vitalan dio nogometne kulture, obogaćujući sport i pružajući navijačima širom svijeta nezaboravne trenutke i priče.

Sudjelovanje hrvatskih klubova u europskim nogometnim natjecanjima odraz je kontinuiranog razvoja i rasta hrvatskog nogometa. Unatoč izazovima s kojima su se suočavali, klubovi poput Dinama, Hajduka, Rijeke i Osijeka ostvarili su značajne rezultate na europskoj sceni, često nadmašujući očekivanja i suprotstavljajući se dominantnim europskim silama.

Hrvatski klubovi ostvarili su povijesne uspjehe, uključujući Dinamovo osvajanje Kupa velesajamskih gradova i kontinuirano igranje Lige Prvaka, kao i Hajdukove i Rijekine nastupe u završnicama UEFA natjecanja. Ovi rezultati ne samo da potvrđuju kvalitetu hrvatskog nogometa, nego također potiču razvoj igrača i trenera u zemlji, čime se osigurava budućnost sporta.

Izazovi s kojima se hrvatski klubovi suočavaju u europskim natjecanjima, uključujući financijska ograničenja i konkurenciju s bogatijim i jačim ligama, pružaju vrijedne lekcije i iskustva. Oni potiču inovativnost, prilagodljivost i razvoj vlastitih talenata.

Hrvatski klubovi su se pokazali dostojnima suparnicima na europskoj sceni, ostavljajući trajni pečat na europskim nogometnim natjecanjima. Njihov doprinos i uspjesi osiguravaju da

će Hrvatska nastaviti biti prepoznata kao zemlja s bogatom nogometnom tradicijom i svijetlom budućnošću.

4. LITERATURA

1. Craig, S. (2002). *Sports and Games of the Ancients*. Greenwood Publishing Group.
2. Douge, B. (2013). Football: the common threads between the games. In *Science and Football (Routledge Revivals)* (pp. 3-20). Routledge.
3. Frntić, F. (1983). *Sto godina nogometa U hrvatskoj 1880-1980*. Nogometni savez Hrvatske.
4. Giacometti, E. (2017). Sportski uspjeh kao uteg današnjim generacijama-povijesni pregled razvoja nogometa i put do svjetske brončane medalje hrvatske reprezentacije.
5. Guttmann, A., & Thompson, L. (2001). *Japanese sports: a history*. University of Hawaii Press.

6. Harvey, A. (2013). *Football: The first hundred years: The untold story*. Routledge.
  7. Kerže, D. (2007). Naprijed naši bijelo-plavi: 1947.-2007. *Osijek: Grafika*.
  8. Kudrna-Guci, H. (1961). *Počeci nogometa u Hrvatskoj*. GNK.
  9. Reilly, T., & Gilbourne, D. (2003). Science and football: a review of applied research in the football codes. *Journal of sports sciences*, 21(9), 693-705.
  10. Routledge, C., & Richard, D. R. (2002). Wray, Encyclopedia of British football.
  11. Sindbæk, T. (2013). 'A Croatian champion with a Croatian name': national identity and uses of history in Croatian football culture—the case of Dinamo Zagreb. *Sport in Society*, 16(8), 1009-1024.
  12. Vieli, A. (2014). UEFA 60 years at the heart of football. *Dostępane na stronie: http://www.uefa.org/MultimediaFiles/Download/EuroExperience/uefaorg/General/02/22/46/45/2224645_DOWNLOAD.pdf*.
  13. Vonnard, P. (2021). From Mitropa Cup to UEFA Cup: the role of UEFA in the establishment of a European scale in football, 1927–1972. In *Moments, Metaphors, Memories* (pp. 129-144). Routledge.
  14. Wilkins, S. (2002). *Sports and games of medieval cultures*. Greenwood publishing group.
- INTERNET IZVORI
15. Hajduk poražen u finalu juniorske Lige prvaka - <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-18-juniori-hajduka-zele-ispisati-povijest-protiv-az-a-ovo-je-vjerojatni-sastav-1674844> (datum pristupa 19.7.2023)
  16. Kup velesajamskih gradova Wiki- https://en.wikipedia.org/wiki/Inter-Cities_Fairs_Cup (datum pristupa 19.7.2023)
  17. GNK Dinamo Transfermarkt - <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419> (datum pristupa 19.7.2023)
  18. HNK Cibalia Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/hnk-cibalia-vinkovci/pokalhistorie/verein/314> (datum pristupa 19.7.2023)
  19. HNK Hajduk Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447> (datum pristupa 19.7.2023)
  20. HNK Rijeka Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/hnk-rijeka/pokalhistorie/verein/144> (datum pristupa 19.7.2023)
  21. HNK Šibenik Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/hnk-sibenik/pokalhistorie/verein/223> (datum pristupa 19.7.2023)

22. NK Inter Zaprešić Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/nk-inter-zapresic/pokalhistorie/verein/918> (datum pristupa 19.7.2023)
23. NK Lokomotiva Zagreb Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/nk-lokomotiva-zagreb/pokalhistorie/verein/11194> (datum pristupa 19.7.2023)
24. NK Osijek Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/nk-osijek/pokalhistorie/verein/327> (datum pristupa 19.7.2023)
25. NK Varaždin Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/nk-varazdin/pokalhistorie/verein/599> (datum pristupa 19.7.2023)
26. NK Zagreb Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/nk-zagreb/pokalhistorie/verein/5107> (datum pristupa 19.7.2023)
27. RNK Split Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/rnk-split/pokalhistorie/verein/420> (datum pristupa 19.7.2023)
28. NK Slaven Belupo Transfermarkt <https://www.transfermarkt.com/slaven-belupo-koprivnica/pokalhistorie/verein/2362> (datum pristupa 19.7.2023)
29. NK Hrvatski Dragovoljac - <https://nk-hrvatskidragovoljac.hr/o-nama/> (datum pristupa 19.7.2023)
30. Povijest Dinama Zagreba - <https://gnkdinamo.hr/hr/Klub/Povijest>
31. Povijest Europa Lige - <https://www.uefa.com/uefaeuropaleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
32. Povijest HNK Cibalie - <https://hnk-cibalia.hr/povijest/> (datum pristupa 19.7.2023)
33. Povijest Inter Zaprešića - <https://www.inter.hr/klub/o-klubu/> (datum pristupa 19.7.2023)
34. Povijest Lige Prvaka - <https://www.uefa.com/uefachampionsleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
35. Povijest Lokomotiva Zagreb - <https://nklokomotiva.hr/o-klubu/povijest-1> (datum pristupa 19.7.2023)
36. Povijest UEFA Intertoto kupa - <https://ftblcult.com/europe/history-intertoto-cup/> (datum pristupa 19.7.2023)
37. Propast Kamen Ingrada - <https://www.dnevno.hr/sport/kako-je-mocnik-hrvatskog-nogometa-zavrrio-u-zatvoru-zbog-milijunskih-dugova-sve-je-na-kraju-ekspresno-propalo-2150464/> (datum pristupa 19.7.2023)
38. Službena stranica GNK Dinama <https://gnkdinamo.hr/hr/Klub/Povijest> (datum pristupa 19.7.2023)
39. Službena stranica HNK Hajduka - <https://hajduk.hr/> (datum pristupa 19.7.2023)

40. Službena stranica HNK Rijeke - <https://nk-rijeka.hr/klub/povijest/> (datum pristupa 19.7.2023)
41. Službena stranica NK Osijeka - <https://nk-osijek.hr/klub/povijest/bijelo-plavi-kroz-povijest/> (datum pristupa 19.7.2023)
42. UEFA Europska liga - <https://www.uefa.com/uefaeuropaleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
43. UEFA Europski kup/Liga Prvaka - <https://www.uefa.com/uefachampionsleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
44. UEFA Konferencijska liga - <https://www.uefa.com/uefaeuropaconferenceleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
45. UEFA Kup regija - <https://www.uefa.com/regionscup/news/0253-0d048762c906-76b894b069a6-1000--what-is-the-uefa-regions-cup/> (datum pristupa 19.7.2023)
46. UEFA Liga Prvaka mladih - <https://www.uefa.com/uefayouthleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)
47. UEFA Super kup - <https://www.uefa.com/returntoplay/news/026c-12f4fbf5c900-0141f81a615f-1000--the-competition-that-found-its-place/> (datum pristupa 19.7.2023)
48. UEFA Ženska Liga Prvaka - <https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/> (datum pristupa 19.7.2023)

5. PRILOZI

Slika 1. Dinamovu u Europskom kupu Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 2. Dinamo u grupnim fazama Lige Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 3. Dinamo u kvalifikacijama za Ligu Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 4. Hajduk u Europskom kupu Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 5. Hajduk u Ligi Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 6. Rijeka u kvalifikacijama za Ligu Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-rijeka/pokalhistorie/verein/144> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 7. Lokomotiva u kvalifikacijama za Ligu Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-lokomotiva-zagreb/pokalhistorie/verein/11194> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 8. NK Zagreb u kvalifikacijama za Ligu Prvaka Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-zagreb/pokalhistorie/verein/5107> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 9. Hajduk u Europa ligi i Kup UEFA Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-hajduk-split/pokalhistorie/verein/447> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 10. Dinamo u Europskoj ligi i Kup UEFA Izvor : <https://www.transfermarkt.com/gnk-dinamo-zagreb/pokalhistorie/verein/419> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 11. Rijeka u Europskoj ligi i Kup UEFA Izvor : <https://www.transfermarkt.com/hnk-rijeka/pokalhistorie/verein/144> (datum pristupa 19.7.2023)

Slika 12. Osijek u Europskoj ligi i Kup UEFA Izvor : <https://www.transfermarkt.com/nk-osijek/pokalhistorie/verein/327> (datum pristupa 19.7.2023)